

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

9ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Τόμος II

Πάτρα, 14-16 Ιουλίου 2006

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2015

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

9ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Πάτρα, 14-16 Ιουλίου 2006

Τόμος II

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 14

1η έκδοση (έντυπη)
Πάτρα 2006

2η έκδοση (ηλεκτρονική)
Πάτρα 2015

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα
Τόμος II

1η έκδοση: Πάτρα 2006 (έντυπη)
2η έκδοση: Πάτρα 2015 (ηλεκτρονική)

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

*Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις
Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης
Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών*

*Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή
φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας*

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

*Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις
Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης
Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών*

*Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή
φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας*

ISBN: 978-618-82406-4-3

SET: 978-618-82406-5-0

σ.σ. 488, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή Κριτών

Λεωνίδα Αθανασίου, Καθηγητής, Φ.Π.Ψ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Χάρης Κατσούλης, Καθηγητής, Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σωφρόνης Χατζησαββίδης, Καθηγητής, Π.Τ.Ν., Α.Π.Θ.
Γεώργιος Ανδρειωμένος, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Χρήστος Γκόβαρης, Λέκτορας, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Πρόεδρος: Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Αντιπρόεδρος: Χρυσή Μπομπάριδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υπ. Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Γραμματέας: Χρυσοβαλάντη Γιάννακα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Ταμίας: Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Γραμματεία Συνεδρίου

Δήμητρα Μανίκα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Βασιλική Κουνέλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Βασιλική Βλητσάκη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών,
Χρυσοβαλάντη Γιάννακα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Αναστασία Γρηγορίου, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
Αθηνά Σταυροπούλου, Φιλολόγος

Μέλη:

Νικόλαος Παπαπαναγιώτου, Υπεύθυνος Πληροφορικής ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Αργυρούλα Ντίλιου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Μαρία Πίγκα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημ. συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Παναγιώτα Σπανού, Εκπαιδευτικός Π.Ε., μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Γεωργία Κονδύλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Χαρίκλεια Πίτσου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών,
Ιωάννα Γρηγορίου, Εκπαιδευτικός, Πτυχιούχος Τ.Ε.Φ.Α.Α.Α., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Πρόλογος ηλεκτρονικής έκδοσης	17
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	19
Η δημιουργία διαπολιτισμικού κλίματος στην τάξη μέσα από τη διδασκαλία των ανθρώπινων δικαιωμάτων: Μια μελέτη περίπτωσης	21
<i>Νίκος Ακριτίδης, Δρ. Θεολογίας Α.Π.Θ., Δ/ντής του Διαπολιτισμικού Δ. Σχ. Ευόσμου</i> <i>Μιχάλης Τοκατζόγλου, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Η διδασκαλία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Δημοτικό Σχολείο	30
<i>Τσίμπος Χρίστος, Προϊστάμενος 1ου Γραφείου Α/θμιας Εκπαίδευσης Αργολίδας</i> <i>Παγούνη Βασιλική, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου Κιβερίου, Αργολίδας</i> <i>Καρούντζου Γεωργία, εκπαιδευτικός</i>	
Οι σκοποί της εκπαίδευσης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	40
<i>Χαβρεδάκη Αργυρώ, Υποψ. διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου</i> <i>Καρούντζου Γεωργία, Υποψ. διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου</i> <i>Γιαπάπα Ευαγγελία, νηπιαγωγός</i>	
Η Διεθνής Εκπαίδευση και η αναγκαιότητα διδασκαλίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	49
<i>Γιαπάπα Ευαγγελία, νηπιαγωγός</i> <i>Τσίμπος Χρίστος, Προϊστάμενος 1ου Γραφείου Α/θμιας Εκπαίδευσης Αργολίδας</i> <i>Παγούνη Βασιλική, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου Κιβερίου, Αργολίδας</i> <i>Καρούντζου Γεωργία, εκπαιδευτικός</i>	

Η διδασκαλία της ελληνικής σε αλλοδαπούς και παλιννοστούντες στην Ελλάδα	59
Η ελεύθερη γραπτή έκφραση γηγενών και αλλοδαπών- παλιννοστούντων μαθητών στο σχολείο: προβλήματα αξιολόγησης	61
<i>Αθανασίου Λεωνίδα, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Σαμουηλίδου Αριάδνη, Πτυχιούχος Φιλοσοφικής Σχολής, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Νόκα Τριανταφυλλιά, Διευθύντρια 2ου Διαπολιτισμικού Γυμνασίου Ιωαννίνων</i>	
Η χρήση της μητρικής γλώσσας στην εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από μικρά μεταναστώπουλα	71
<i>Ελένη Μιχαλοπούλου, Καθηγήτρια Αγγλικής</i>	
Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Δεικτών Ποιότητας για την Αξιολόγηση της χρήσης των Βιωματικών Συμμετοχικών Τεχνικών στην Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας σε Ενήλικες	81
<i>Δρ. Ιωσήφ Φραγκούλης, Διδάσκων στο ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης: Με ποια λεξικά;	90
<i>Χρυσούλα Καραντζή, Διδάκτωρ γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ερευνήτρια Β' Βαθμίδας, Κέντρο Ερεύνης Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων Ακαδημίας Αθηνών</i>	
Διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε εργαζόμενους μετανάστες: φορείς εκπαίδευσης, παιδαγωγικό και διδακτικό πλαίσιο	100
<i>Αλεξία Καπραβέλου, Φιλολογος, εκπαιδεύτρια στο ΚΕΕ Βόλου, αποσπασμένη και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	
Η διδασκαλία της ελληνικής σε αλλοδαπούς και παλιννοστούντες στο εξωτερικό	109
Αναφορά και τρόπος επίλυσης προβλήματος για πιο πλήρη και σωστή εκμάθηση της Νεοελληνικής γλώσσας από αλλοδαπούς	111
<i>Γκάλια Αγγελοβα Μπρούσεβα, Διδάσκουσα Νεοελληνικής Γλώσσας, Πανεπιστήμιου Πλόβντιφ Βουλγαρίας</i>	
Η δημιουργία καινούργιων πρακτικών μεθόδων της διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας ως ξένης - τα μαθήματα της μετάφρασης από τα ελληνικά προς τη μητρική γλώσσα των φοιτητών (το παράδειγμα των μαθημάτων της μετάφρασης για τους φοιτητές του 3ου έτους της Νε	115
<i>Karolina Berezowska, M.A., Εργαστήριο Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας, Πολωνία</i>	

Ο ρόλος των εξωγλωσσικών γνώσεων στην ανάλυση ελληνικών κειμένων από Βουλγαροφώνους φοιτητές <i>Ιαννίσοβα Χριστίνα</i>	123
Ποικίλες σχέσεις και διαλεκτικές επιδράσεις στο τρίπτυχο υποκειμένο-κοινωνία-γλώσσα: ένα παράδειγμα σχετικό με την εκμάθηση της νέας ελληνικής από ενήλικο πληθυσμό στη Γερμανία <i>Μαργαρόνη Μαίρη, Φιλολόγος για την ελληνική και τη γερμανική, Κοινωνική Ανθρωπολόγος</i>	128
Η Διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό με βάση τα χρησιμοποιούμενα εγχειρίδια <i>Χειλάκου Ευανθία, Δρ. Γλωσσολογίας</i>	138
Θέματα διγλωσσίας και δίγλωσσης εκπαίδευσης	147
Διγλωσσία και γλωσσική μετακίνηση: Η περίπτωση των μαθητών από την Αλβανία <i>Νίκος Γογωνάς, Υποψήφιος διδάκτορας γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Σάσσεξ</i>	149
Ο ρόλος των εκπαιδευτικών – καινοτόμων δραστηριοτήτων στην εκπαίδευση των δίγλωσσων μαθητών <i>Τζελφέ – Ανέστη Σωτηρία, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Ν. Εύβοιας, μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΑΠ</i> <i>Κουτσοκόστ Αγάπη, Επισκέπτρια Υγείας– Εκπ/κός, 3ο ΤΕΕ Βόλου, μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΑΠ</i>	156
Εφαρμογή του δίγλωσσου εκπαιδευτικού προγράμματος πρώιμης εμβάπτισης (early immersion) στον Καναδά <i>Σταμούλη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός</i>	163
Δίγλωσσοι μαθητές – ημιγλωσσία και φωνολογική συνειδητοποίηση. Μια μελέτη περίπτωσης <i>Νικολόπουλος Τρύφων, Ειδικός Παιδαγωγός – Φιλολόγος</i> <i>Πολυχρονοπούλου Καλομοίρα, Παιδαγωγός – Φιλολόγος</i>	173
Η ελληνόφωνη εκπαίδευση στο εξωτερικό	183
Το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο γερμανικό κρατίδιο της Βάδης – Βυρτεμβέργης. Ερευνητικά Δεδομένα <i>Τσακνίδης Βασίλειος, Δάσκαλος, αποσπασμένος στο κρατίδιο Βάδης Βυρτεμβέργης</i> <i>Ψυχράμη Ελένη, Νηπιαγωγός, αποσπασμένη στο κρατίδιο Βάδης Βυρτεμβέργης</i> <i>Ψέμμας Νικόλαος, Δάσκαλος, αποσπασμένος στο κρατίδιο Βάδης Βυρτεμβέργης</i>	185

Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Γερμανία με έμφαση στη Δευτεροβάθμια	192
<i>Δρ. Δημήτριος Κούρτης, Συντονιστής Δ/θμιας Εκπαίδευσης, στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στη Στουτγάρδη Γερμανίας</i>	
Τα ελληνικά στην Σερβία	201
<i>Jovanka Djordjevic Jovanovic, MA, Επιστημονική συνεργάτης του Ινστιτούτου Βαλκανικών Σπουδών της Σερβικής Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών Βελιγραδίου</i> <i>Milica Jovanovic, φοιτήτρια της Έδρα νεοελληνικών σπουδών της Φιλολογικής σχολής Πανεπιστημίου Βελιγραδίου (Β' έτος)</i>	
Αντιλήψεις των συντονιστών εκπαίδευσης του εξωτερικού για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης / δεύτερης γλώσσας	207
<i>Χειλάκου Ευανθία, Δρ. Γλωσσολογίας</i>	
Εστίες ελληνικών σπουδών στο εξωτερικό	217
<i>Βούλα Κίτσα, Δρ. Γλωσσολογίας, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας</i>	
Η διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας	227
Η διδακτική αρχή των «πολλαπλών προοπτικών» στην πολυπολιτισμική τάξη. Μια θεωρητική προσέγγιση	229
<i>Χρήστος Γκόβαρης, Λέκτορας Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού</i>	
Η εναλλαγή κωδίκων ως στρατηγική επικοινωνίας σε πολύγλωσσα και διαπολιτισμικά πλαίσια επικοινωνίας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα	235
<i>Κοψίδου Ιωάννα, Υποψήφια διδάκτορας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ΜΔΕ στη Διδακτική των Γλωσσών</i>	
Ερευνητική προσέγγιση των διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.	243
Η εμπειρία ενός εκπαιδευτικού: Μελέτη περίπτωσης	243
<i>Ελευθερία Αώλη, Δρ. επιστημών της Αγωγής, Φιλολόγος Παιδαγωγός, Επιστημονικός Συνεργάτης Τ.Ε.Ι. Ηπείρου</i>	
Στρατηγικές Διδασκαλίας του Δημιουργικού Γραπτού Λόγου	254
<i>Νίκος Γιαννακούλης, Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών Πανεπιστημίου Πατρών, Δρ ΤΕΠΑΕΣ του Πανεπιστημίου του Αιγαίου</i>	
Το παιδικό παραμύθι ως μέσο διδακτικής κουλτούρας/πολιτισμού	265
<i>Αντωνοπούλου Πατρούλα, Εκπαιδευτικός Π.Ε. Υπεύθυνη Αποκεντρωμένου Γραφείου Ι.Π.Ο.Δ.Ε. Πατρών</i> <i>Πολυδώρου Μαρία, Εκπαιδευτικός Π.Ε. Γραμματέας ΠΕΚ</i>	
Νέα ελληνικά ως ξένη γλώσσα: διδασκαλία του λεξιλογίου σε αλλοδαπούς	

μαθητές υπό το πρίσμα της γνωστικής γλωσσολογίας	272
<i>Γεωργία Ανδρέου, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Π.Τ.Ε.Α. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	
<i>Ιωάννης Γαλαντόμος, Υποψήφιος Διδάκτορας Γλωσσολογίας Π.Τ.Ε.Α. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	

Αναρτημένες Ανακοινώσεις **279**

Οι συγκινησιακές διαδικασίες που απορρέουν από Έλληνες, Αλβανούς και Αθίγγανους μαθητές κατά την παρατήρηση φωτογραφιών Αλβανών συμμαθητών τους, όταν δε γνωρίζουν και όταν γνωρίζουν την καταγωγή τους	281
<i>Γεωργιάννης Παντελής, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
<i>Βλητσάκη Βασιλική, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	

Ελληνικά μεταναστευτικά ρεύματα στη Λατινική Αμερική	292
<i>Ντίλιου Αργυρούλα, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια</i>	
<i>Γεωργιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	

Ελληνικά Μεταναστευτικά ρεύματα στην Αφρική	297
<i>Ντίλιου Αργυρούλα, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια</i>	
<i>Γεωργιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	

Διαχρονική παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου για την εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στην Ελλάδα	308
<i>Πύγκα Μαρία, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΠΤΔΕ Πατρών</i>	
<i>Γεωργιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών</i>	

Η διαχρονική παρουσίαση της ελληνικής νομοθεσίας για την ελληνόφωνη εκπαίδευση στο εξωτερικό	317
<i>Λάγιος Βασίλης, Εκπαιδευτικός Α'βάθμιας εκπαίδευσης, Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών</i>	
<i>Γεωργιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών</i>	

Θεωρητική προσέγγιση της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας των τσιγγανοπαίδων και η ένταξή τους στο διαπολιτισμικό σχολείο	331
<i>Πανταζής Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός</i>	
<i>Σιδέρη Άρτεμις, Εκπαιδευτικός</i>	
<i>Φίλιππα Άννα, Εκπαιδευτικός</i>	
<i>Ανδρέαδου Παρασκευή, Εκπαιδευτικός</i>	

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και νέες τεχνολογίες: Ένα παράδειγμα εφαρμογής σε τάξη υποδοχής με τη βοήθεια διερευνητικού λογισμικού	338
<i>Γιαννακόπουλος Δημήτρης, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακός φοιτητής Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών</i>	
<i>Βασιλοπούλου Εναγγελία, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών</i>	

Οικονομικοί Μετανάστες και Κοινωνικός αποκλεισμός στην Εκπαίδευση	344
<i>Τσίμπος Χρίστος, Προϊστάμενος 1ου Γραφείου Α/θμιας Εκπαίδευσης Αργολίδας</i> <i>Παρούνη Βασιλική, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου Κιβερίου, Αργολίδας</i> <i>Καρούτζου Γεωργία, εκπαιδευτικός</i>	
Ο ρόλος του ηθικού κώδικα του εκπαιδευτικού, ως παράγοντας συνδιαμόρφωσης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης	355
<i>Αναστάσιος Σταυρογιαννόπουλος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.- Πολιτικός Επιστήμονας</i> <i>Αγαθή Ρογδάκη, Εκπαιδευτικός Π.Ε.- Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.-</i> <i>Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Ο Δίγλωσσος μαθητής στο ελληνικό δημοτικό σχολείο	364
<i>Νταλακούρας Γεώργιος, Εκπαιδευτικός Α/βάθμιας Εκπαίδευσης</i>	
Ελληνικό σχολείο και Διγλωσσία	373
<i>Σταθόπουλος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός</i>	
Όψεις της εθνικής ταυτότητας στο σχολικό βιβλίο Ιστορίας της Ε΄ Τάξης του Δημοτικού σχολείου, όπως τις αντιλαμβάνονται μαθητές και εκπαιδευτικοί	381
<i>Αγαθή Ρογδάκη, Εκπαιδευτικός Π.Ε.- Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.-</i> <i>Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστημίου Πατρών</i> <i>Αναστάσιος Σταυρογιαννόπουλος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.- Πολιτικός Επιστήμονας</i> <i>Θεοδώρα Μαρινάτου, Εκπαιδευτικός Δ.Ε.- Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.</i> <i>Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Ο ρόλος της ελληνικής γλώσσας στις ετικέτες των τεχνολογικών προϊόντων	390
<i>Θεοφάνης Κουβούνας, Εκπαιδευτικός, Δευτεροβάθμια Εκπαίδευσης Λάρισας</i>	
Η αξιοποίηση των μουσείων στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας – εκπαιδευτική εφαρμογή στην Εθνική Πινακοθήκη της Βικτώρια	398
<i>Βαία Μανώλη, Δ/τρια Δημ. Σχολείου Σοφικού Κορινθίας</i>	
Μετανάστευση και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	404
<i>Γκοργκόλης Συμεών, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής</i>	
Οι συγκινησιακές διαδικασίες που απορρέουν από τους Έλληνες, Αλβανούς και Αθίγγανους μαθητές κατά την παρατήρηση φωτογραφιών Αθίγγανων συμμαθητών τους, όταν δε γνωρίζουν και όταν γνωρίζουν την καταγωγή τους	411
<i>Βλητσάκη Βασιλική, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε.</i> <i>Πανεπιστημίου Πατρών</i> <i>Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η Ελληνική ως πρώτη, δεύτερη ή ξένη Γλώσσα	422
<i>Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών</i> <i>Γιάννακα Χρυσοβαλάντη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η Διδασκαλία της ελληνικής σε αλλοδαπούς και παλιννοστούντες μαθητές στην Ελλάδα	428
<i>Μπούτσιου Ευαγγελία, Δασκάλα</i>	

Διοίκηση σχολικών μονάδων και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Ο ρόλος του δασκάλου και του Διευθυντή απέναντι στους αλλοδαπούς και παλιννοστούντες μαθητές 433

Ευαγγέλου Φίλιππος, Δάσκαλος, Κάτοχος Msc, Υπ. Δρ. Παν/μίου Ιωαννίνων

Κόντης Δημήτριος, Δάσκαλος

Μουτόπουλος Σταύρος, Προϊστάμενος 5ου Γραφείου Π.Ε. Ν. Αιτ/νίας

Σωτηρακόπουλος Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος 9ης Περιφέρειας Ν. Αιτ/νίας

Σκαρμούτσος Αναστάσιος, Δάσκαλος

Εκκρεμότητες 6ου Συνεδρίου 439

Direct Method. Μια εναλλακτική μέθοδος εκμάθησης δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παρουσίαση της μεθόδου. Κρίσεις και συμπεράσματα από την εφαρμογή της στο τμήμα ενηλίκων της ελληνικής κοινότητας Τριγώνου Βάαλ, Νοτίου Αφρικής 441

Τσερκεζόγλου Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.

Εκκρεμότητες 7ου Συνεδρίου 447

Το κοινό λεξιλόγιο της ελληνικής και της τουρκικής γλώσσας. Πεδίο εφαρμογής μιας διδακτικής πρότασης για τη διδασκαλία των δύο γλωσσών σε αρχάριους 449

Μ. Δημάση

Γ. Μπακιρτζή

Αχ. Νιζάμ

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Α/βάθμια Εκπαίδευση στο Ν. Αργολίδος: Ο μύθος της ομαλοποίησης 458

Μουσταίρας Παναγιώτης, Εκπαιδευτικός, Υποψήφιος Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε.

Πανεπιστημίου Πατρών

Ιωαννίδης Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός, Αντής 6/θέσιου δημοτικού σχολείου

Αγίας Τριάδας-Μιδέας

Τα Κείμενα στο Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας 465

Μουτή Άννα, Καθηγήτρια Ιταλικής & Αγγλικής Γλώσσας, ΜΔΕ Διδακτική των Γλωσσών

Διαπολιτισμική διάσταση στις σχολικές δραστηριότητες. Προοπτικές στη διαθεματικότητα και στην Ευέλικτη Ζώνη 473

Σαλωνίτης Παναγιώτης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.

Ο μαθητής στην πολυπολιτισμική κοινωνία και η εφαρμογή της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής 480

Χριστοδούλου Θεόδωρος, Σύμβουλος Σχολικού Επαγγελματικού

Προσανατολισμού Β/θμιας Εκπαίδευσης, Εργαστηριακός Συνεργάτης

στην Ανωτάτη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε)

Πρόλογος

Κυρίες και κύριοι,

Σας καλωσορίζω στην Πάτρα και στο 9ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα», που οργανώνει το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Όπως όλοι γνωρίζουμε η ελληνική κοινωνία και πιο συγκεκριμένα η ελληνική εκπαίδευση έχει περάσει εδώ και αρκετά χρόνια από το φάσμα της εθνικής και γλωσσικής ομοιογένειας στην αντίληψη και την αίσθηση της πολυεθνικής συμμετοχής, της πολιτισμικής ετερότητας και της πολυγλωσσίας. Οι συνθήκες και οι τρόποι, που έχει πραγματοποιηθεί αυτή η μετάβαση, έχουν αποτελέσει ένα από τα βασικά θέματα συζήτησης και ανάλυσης αυτού του συνεδριακού θεσμού. Υπήρξε μέλημά μας αλλά και στόχος μας μέσα από τα συνέδρια που πραγματοποιούμε εδώ και 11 χρόνια στην Πάτρα, ο θεσμός αυτός να συντελέσει στην ακόμη βαθύτερη προσέγγιση του θέματος της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, συμβάλλοντας, πιστεύουμε, με αυτό τον τρόπο στην προσέγγιση των προβλημάτων που προκύπτουν τόσο στο χώρο της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό όσο και στην εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στην Ελλάδα.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να υπενθυμίσω επιγραμματικά τη μέχρι τώρα πορεία και προσπάθειά μας.

Το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης προχώρησε στη διοργάνωση του πρώτου συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και του πρώτου Διαβαλκανικού Συνεδρίου με δεδομένο το γεγονός ότι το 1990 άνοιξαν τα σύνορα του ανατολικού μπλοκ. Όντας ο ελληνισμός έντονος στις χώρες αυτές, υπήρχε άμεση ανάγκη στήριξης, πράγμα που επεδίωξε κατ' αρχήν το Πανεπιστήμιό μας και σε μεγάλο βαθμό πέτυχε, αφού κατάφερε να προσελκύσει το ενδιαφέρον, τόσο της ελληνικής πολιτείας όσο και των άλλων Ελληνικών Πανεπιστημίων, ώστε να κινηθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Ύστερα από την επιτυχή διεξαγωγή αυτών των συνεδρίων και δεδομένου ότι γνωρίζαμε το πρόβλημα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης τόσο των ελληνόφωνων

αλλοδαπών και των ομογενών στο εξωτερικό που είναι διασκορπισμένοι σε όλη την υφήλιο και συμμετέχουν σε τελείως διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα, γλώσσες και πολιτισμούς, με τελείως διαφορετικές δυνατότητες ανάπτυξής τους από τις χώρες υποδοχής, καθώς επίσης και με τελείως διαφορετικά μοντέλα διαβίωσής τους στο εξωτερικό, όσο και των παλιννοστούντων ομογενών και των αλλοδαπών στην Ελλάδα, θεωρήσαμε απόλυτα αναγκαία τη διοργάνωση ενός συνεδρίου, που θα απευθύνεται σε όλους αυτούς.

Μετά από τα παραπάνω, γίνεται σαφές ότι η διοργάνωση αυτού του συνεδρίου, που καθιερώθηκε ως θεσμός στο Πανεπιστήμιο Πατρών, δεν ήταν τυχαίο γεγονός αλλά ένα καλά μελετημένο βήμα στις προσπάθειές μας για συνεισφορά στον τομέα αυτό.

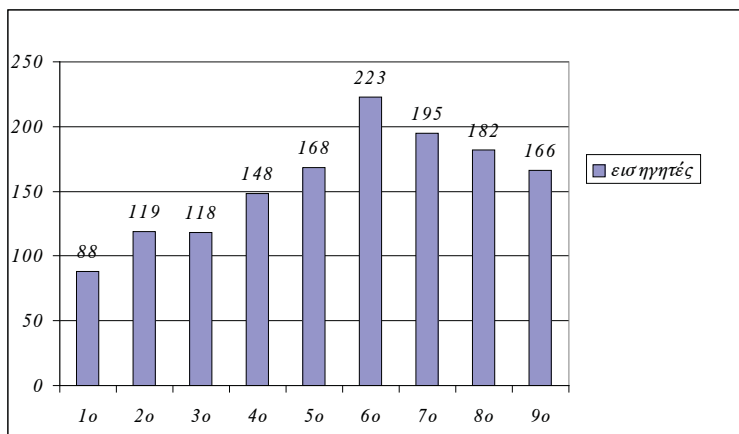
Η ανταπόκριση των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων από την Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και οι ενδιαφέρουσες επιστημονικές εργασίες και οι συζητήσεις υψηλού επιπέδου δικαιώσαν πανηγυρικά τους διοργανωτές του συνεδρίου για την εν λόγω επιλογή τους, και είμαστε βέβαιοι πια ότι η συμβολή του θεσμού αυτού είναι δεδομένη.

Αναδείχθηκε, λοιπόν, ως επιτακτική η ανάγκη της μόνιμης τέλεσης του συνεδρίου στο Πανεπιστήμιο Πατρών, με άμεσο στόχο την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών αλλά και των υπηρεσιών σε θέματα που αφορούν στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και την προώθησή της, στο μέτρο του δυνατού, σε παγκόσμιο επίπεδο, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η προσφορά τόσο στους ομογενείς του εξωτερικού και τους αλλοδαπούς, που θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα, όσο και στους παλιννοστούντες και τους αλλοδαπούς που εγκαθίστανται στην Ελλάδα.

Κάνοντας, λοιπόν, έναν απολογισμό μετά από 9 χρόνια, θέλουμε να σας παρουσιάσουμε ορισμένα στοιχεία αναφορικά με το συνεδριακό αυτό θεσμό.

Από τον πίνακα 1, βλέπουμε το σύνολο των εισηγητών, που έλαβαν μέρος στα συνέδρια και παρουσίασαν ανακοινώσεις, οι οποίοι ανέρχονται σε 1.407. Αν λάβουμε υπόψη και τις ανακοινώσεις που κατατέθηκαν αλλά απορρίφθηκαν, γίνεται πιστεύουμε φανερό το εύρος, η απήχηση και η συμβολή του συνεδριακού θεσμού.

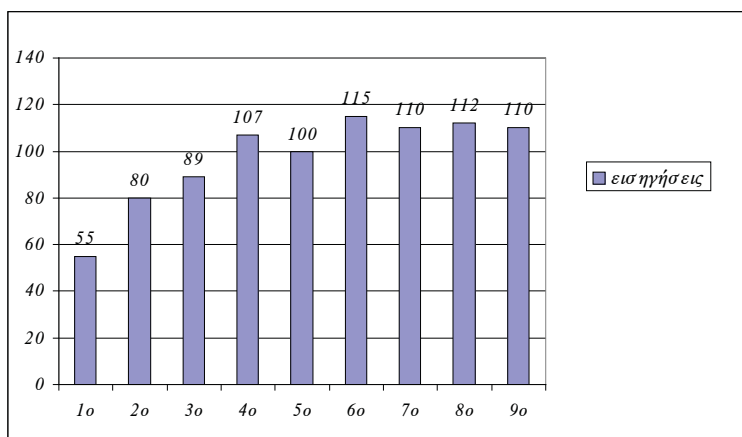
Πίνακας 1. Αριθμός εισηγητών ανά Συνέδριο από το 1ο έως το 9ο

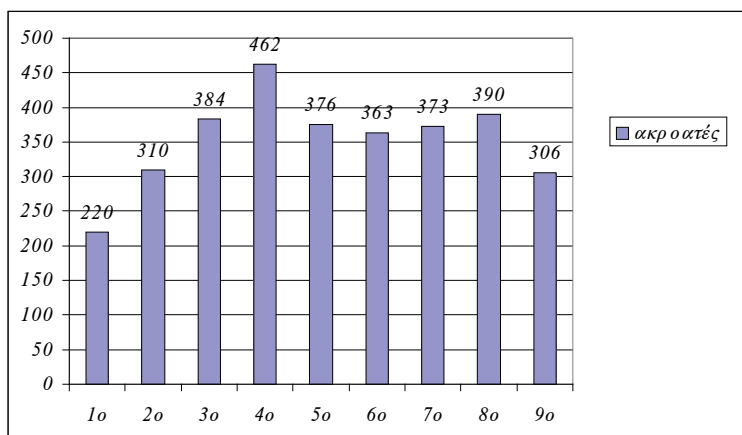
Στον πίνακα 2 βλέπουμε το σύνολο των ανακοινώσεων ανά συνέδριο. Και στα εννέα συνέδρια έγιναν 878 ανακοινώσεις που έχουν εκδοθεί σε αντίστοιχους τόμους πρακτικών, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Πίνακας 2. Αριθμός εισηγήσεων ανά Συνέδριο από το 1ο έως το 9ο

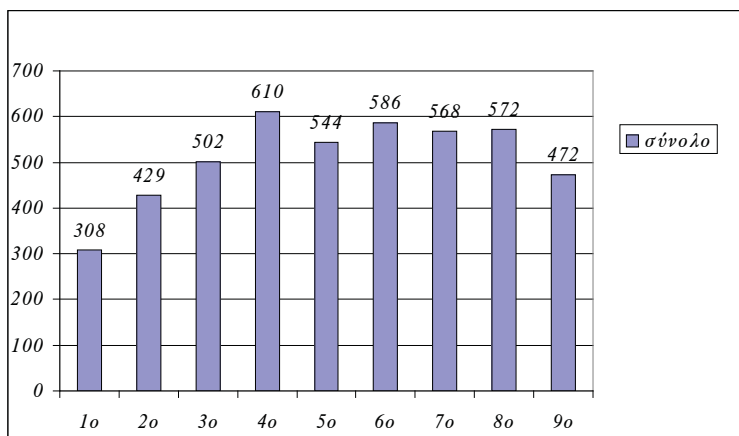

Από την άλλη πλευρά, ο αριθμός των ακροατών, με μικρές διακυμάνσεις, διατηρήθηκε όλα τα χρόνια σε υψηλά επίπεδα, όπως φαίνεται από τον πίνακα 3.

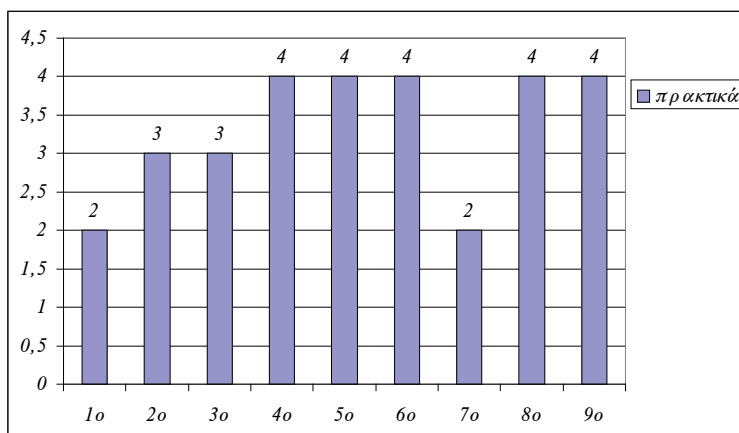
Πίνακας 3. Αριθμός ακροατών ανά Συνέδριο από το 1ο έως το 9ο

Στον πίνακα 4 βλέπουμε το σύνολο των συμμετεχόντων ανά συνέδριο από το 1997, που διοργανώθηκε το 1ο συνέδριο, μέχρι σήμερα. Το γενικό σύνολο, των συμμετοχών και στα 9 συνέδρια ανέρχεται 4591 άτομα.

Πίνακας 4. Αριθμός συμμετεχόντων ανά Συνέδριο από το 1ο έως το 9ο

Στον πίνακα 5 βλέπουμε το σύνολο των τόμων των πρακτικών που εκδόθηκαν ανά συνέδριο και το συνολικό αριθμό τόμων όλων των συνεδρίων, που ανέρχεται στους 30. Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι ο συνεδριακός αυτός θεσμός είναι ο μοναδικός πανελλαδικά που μοιράζει τα πρακτικά κατά τη διάρκεια τέλεσης του συνεδρίου, και συμπεριλαμβάνει όλες τις ανακοινώσεις που έχουν εγκριθεί από την επιστημονική επιτροπή. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, την ένταση της οργανωτικής επιτροπής τους δύο τελευταίους μήνες πριν την τέλεσή του.

Πίνακας 5. Αριθμός τόμων πρακτικών ανά Συνέδριο από το 1ο έως το 9ο

Χρηματοδότες του συνεδρίου είναι το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και η Γενική Γραμματεία Απόδοσης Ελληνισμού, καθώς επίσης και το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, οι οποίοι

κάθε χρόνο συμμετέχουν με ένα ποσό. Τα 2-3 πρώτα χρόνια συμμετείχε ως χρηματοδότης και το Πανεπιστήμιο με μια μικρή συνεισφορά.

Το σύνολο, όμως, αυτών των προσφορών δεν ξεπερνά το 20% του συνολικού κόστους του συνεδρίου. Αυτό το 80%, που υπολείπεται, καλύπτεται από τους εισηγητές και τους ακροατές, που είναι και οι βασικοί χρηματοδότες αυτού του θεσμού. Και για το λόγο αυτό τους ευχαριστούμε πρωτίστως πάρα πολύ, καθώς επίσης και όλους όσους αναφέρθηκαν παραπάνω.

Η συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη των εκπαιδευτικών για ενημέρωση πάνω σε νέες τάσεις, μεθόδους και ερευνητικά δεδομένα στο χώρο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης είναι ο κύριος λόγος της συνέχισης του συνεδριακού θεσμού. Είναι γεγονός ότι μέσω του θεσμού αυτού, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρακολουθήσουν τις επιστημονικές εξελίξεις και να διαπιστώσουν το επίπεδο της έρευνας και των εναλλακτικών πρακτικών εφαρμογών.

Θέματα όπως η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης, η επιμόρφωση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα, η ελληνόφωνη εκπαίδευση στο εξωτερικό, ο ρόλος των μέσων στη διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, μέσων όπως είναι η ηλεκτρονική τεχνολογία, η δραματοποίηση, η μουσική αλλά και οι πολιτικές διάδοσης της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό, είναι μερικές από τις θεματικές που έχουν απασχολήσει το Συνέδριό μας και πιστεύουμε ότι αυτές και άλλες παρόμοιες θα απασχολήσουν για πολύ καιρό ακόμα τους εκπαιδευτικούς και τους ειδικούς της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Μετά από τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι ο συνεδριακός αυτός θεσμός, μεγάλωσε, ωρίμασε, θέλει να ταξιδέψει. Ίσως, λοιπόν, τον επόμενο χρόνο να βρεθεί σε μια άλλη πόλη, σε μια άλλη χώρα. Αυτό, όμως, θα το μάθετε οπωσδήποτε εγκαίρως.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ακροατές, τους εισηγητές, όλους εσάς, κυρίως όμως τους συνεργάτες του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, αυτούς που είναι μαζί μας τώρα, αλλά και όσους έχουν αποχωρήσει, και να τους πω πως έχουν υπάρξει άψογοι και αποτελεσματικοί ως μέλη της οργανωτικής επιτροπής αυτού του συνεδρίου.

Σας ευχαριστώ

Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Πρόλογος

ηλεκτρονικής έκδοσης

Οι κοσμογονικές αλλαγές που συνέβησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στο χώρο της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και του τείχους του Βερολίνου, ανέδειξαν την απουσία επιστημονικής αλλά και κάθε μορφής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του δυτικού κόσμου με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Μέχρι την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού η επικοινωνία ήταν περιορισμένη σε επίπεδο πρεσβειών των κρατών και μερικών εμπορικών συμφωνιών, ενώ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η Ελλάδα, λόγω της ιστορίας της και της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και ως μέλος της νεοϊδρυθείσας Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούσε για τις χώρες του ανατολικού μπλοκ τη χώρα πρόσβασης προς το δυτικό κόσμο.

Οι δεδομένες συνθήκες της εποχής, λοιπόν, αποτελούσαν μια πολύ ευνοϊκή χρονική συγκυρία και μια ευκαιρία για την χώρα μας να αναπτύξει και να διαμορφώσει τις σχέσεις και την επικοινωνία της με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατ' επέκταση να διαδραματίσει το δικό της ιστορικό ρόλο στις σχέσεις Ανατολής – Δύσης.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, το Σεπτέμβριο του 1993 ως Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών και Διευθυντής της Μονάδας Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Αγωγής (ΜΕΔΕΑ) του ίδιου τμήματος, έθεσα τη βάση ενός συνεδριακού θεσμού με την οργάνωση του 1ου Συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με θέμα «Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» και συμμετοχή επιστημόνων και πολιτικών και από τις δύο πλευρές. Στόχος του συνεδρίου ήταν να τεθούν οι βάσεις για την ανάπτυξη μιας πολιτισμικής αλλά και πολιτικής επικοινωνίας της Ελλάδας με τις χώρες των δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και να αναδειχθεί ο ελληνισμός που ζούσε σε αυτές.

Ο συνεδριακός αυτός θεσμός, διευρύνοντας τους στόχους του τόσο ως προς τον γεωγραφικό προσανατολισμό περιλαμβάνοντας στο πρόγραμμά του τον διεθνή

ελληνισμό όσο και ως προς τα αντικείμενα, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και αριθμεί συνολικά 39 διοργανώσεις. Είναι ο μοναδικός που καταγράφει την πορεία και την εξέλιξη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης, της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και του επιστημονικού διαπολιτισμικού διαλόγου από την εμφάνισή του στην Ελλάδα μέχρι σήμερα.

Από τις έρευνες και τις ανακοινώσεις Ελλήνων και διεθνών επιστημόνων και ερευνητών και τις συζητήσεις τους, γεννήθηκαν ιδέες και προέκυψαν προτάσεις, με σημαντικά οφέλη για τον εκπαιδευτικό και πανεπιστημιακό κόσμο αλλά και για τη διαμόρφωση εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών.

Το έργο αυτό που ξεκίνησε το 1993 και συνεχίστηκε μέχρι το 2013 στα πλαίσια καταρχήν της ΜΕΔΕΑ και στη συνέχεια του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών, συνεχίζεται μέσω του Ινστιτούτου Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης (ΙΠΟΔΕ).

Καθ' όλη τη διάρκεια του συνεδριακού θεσμού, το παραχθέν υλικό υπό τη μορφή πρακτικών, χορηγούταν στους εισηγητές και τους ακροατές, αρχικά σε έντυπη μορφή και τα τελευταία χρόνια σε ηλεκτρονική. Όμως παρέμενε άγνωστο και άβατο στο ευρύ κοινό, όπως άλλωστε τα περισσότερα πρακτικά συνεδρίων.

Θεωρήσαμε, λοιπόν, ότι το υλικό αυτό είναι απαραίτητο και χρήσιμο για το σύγχρονο ερευνητή και συνεπώς οφείλει να γίνει προσιτό στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα. Για το λόγο αυτό, αποφασίσαμε να προχωρήσουμε στην εκ νέου επεξεργασία, αναδιοργάνωση και ψηφιοποίηση του υλικού και την ανάρτησή του στο διαδίκτυο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Στη βιβλιοθήκη αυτή κάθε ενδιαφερόμενος θα έχει τη δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης για ανάγνωση αλλά και τη δυνατότητα απόκτησης των τόμων των πρακτικών ή μεμονωμένων εισηγήσεων σε ηλεκτρονικό αρχείο, έναντι ενός συμβολικού ποσού για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων συντήρησης της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης.

Έπειτα από επίπονες προσπάθειες, πολύ κόπο και περισσότερο εθελοντισμό των συνεργατών μου αλλά και προσωπικά, πραγματοποιήθηκε η απαιτούμενη ηλεκτρονική επεξεργασία του συνολικού έργου του συνεδριακού θεσμού από την ίδρυσή του έως σήμερα. Αποτέλεσμα αυτής της επανεπεξεργασίας ήταν η δημιουργία ηλεκτρονικών τόμων πρακτικών με νέα εμφάνιση, σελιδοποίηση και εξώφυλλο. Ως εκ τούτου για τους τόμους που προέκυψαν χορηγήθηκε από την Εθνική Βιβλιοθήκη ISBN ηλεκτρονικής έκδοσης.

Παντελής Γεωργογιάννης, 2018